

TULEVAISUUS

KESTÄVÄN KEHITYKSEN SEIKKAILU

JOHDANTO

"Miten meidän tulisi elää, jotta kestävän kehityksen tavoitteet toteutuisivat ja pystyisimme suojelemaan ympäristöä paremmin tulevaisuudessa?"

Oppimiskokonaisuudessa olemme integroineet liikunnan ja ympäristöopin sisältöjä. Keskitymme esityksessämme siihen, miten nykypäivän valinnat vaikuttavat tulevaisuuteen.

Päivän suunnittelussa lähdimme liikkeelle siitä, että halusimme liittää kestävän kehityksen toiminnallisesti oppilaiden arkeen ja heidän kokemuksiin. Täten päätimme muodostaa kestävään kehitykseen liittyvän kokonaisuuden, jota oppilaat lähtevät tutkimaan liikunnallisten tehtävien ja omien kokemusten perusteella.

Päivä jakautuu kolmeen eri osaan: aamuun, päivään ja iltapäivään. Aamulla virittäydytään päivän teemaan muun muassa kehystömuksen sekä aikamatkaradan avulla. Päivällä tutustutaan kestävään kehitykseen kolmen eri työpajan parissa. Päivän päätteeksi kootaan päivän teemat sekä tehdään rentoutumisharjoitus ja arvioidaan päivän toimintaa.

Materiaalimme ovat vapaasti käytettävissä.

PÄIVÄN TAVOITTEET

YLEINEN TAVOITE

Päivän tavoitteena on tutustua tulevaisuuden yhteiskuntaan kestävän kehityksen näkökulmasta. Lähdetään liikkeelle lapsen omasta ympäristöstä, arjesta ja omista kokemuksista.

LAAJA-ALAINEN TAVOITE

L7 - Osallistuminen, vaikuttaminen ja kestävän tulevaisuuden rakentaminen

YMPÄRISTÖOPIN TAVOITTEET

Oppilas harjoittelee vaikuttamaan ja toimimaan kestävän kehityksen edistämiseksi. (T3)

Oppilas uskaltaa muodostaa kysymyksiä eri aihealueista ja hyödyntää niitä toiminnassaan. (T4)

Oppilas oppii toimimaan vastuullisesti, sekä edistämään hyvinvointia toiminnassaan ja lähiympäristössään. (T8)

LIIKUNNAN TAVOITTEET

Oppilas kokeilee aktiivisesti ja harjoittelee parhaansa yrittäen. (T1)

Oppilas toimii reilun pelin periaatteella ja kantaa vastuun yhteisistä oppimistilanteista. (T9)

Oppilas vahvistaa omia itsenäisen työskentelyn-, sekä ryhmätyötaitojaan. (T10)

Oppilas saa myönteisiä kokemuksia omasta kehostaan, pätevydestään ja yhteisöllisyydestä. (T11)

PÄIVÄN RAKENNE

Olemme jakaneet päivän luonnollisesti 45 minuutin oppituntien mittaisiin osioihin. Jokaisen 45 minuutin välissä voidaan pitää välitunti, ja sopivassa välissä ruokailu.

Päivä koostuu kolmesta eri osasta. Aamulla virittäydytään päivän teemaan yhden oppitunnin ajan. Päivän aikana käydään kolmessa erilaisessa työpajassa, joista jokainen kestää oppitunnin verran. Lopuksi päivä kootaan ja rentoudutaan ennen kotiin lähtöä.

Oppilailta tulee olla ympäristöopin vihko ja penaali mukana koko päivän.

AIKATAULU

1. Oppitunti: Teemaan virittäytyminen
2. Oppitunti: Työpaja 1, Kierrätys
3. Oppitunti: Työpaja 2, Yhdessä toimimista ympäristön hyväksi

Ruokailu

4. Oppitunti: Työpaja 3, Kestävän tulevaisuuden suunnittelu
5. Oppitunti: Päivän koonti

HUOM!

Mikäli käytettävissä on vähintään kolme opettajaa, voidaan työpajat toteuttaa niin, että työpajalla on aina vain yksi oppilasryhmä. Ryhmät kiertävät työpajoja päivän aikana.

AAMU

45MIN OPPITUNTI, LIIKUNTASALI

MITÄ TAPAHTUU?

Aamulla oppilaita herätellään ajattelemaan, miten he voisivat omilla valinnoillaan ehkäistä jätteen syntyä. Aiheeseen virittäydytään oppilaiden tuomien esineiden ja aikamatkaradan avulla. Tunnelmaan päästään Keke-kierrättäjä kehyskertomuksen avulla.

1. KEHYSKERTOMUS

Katso kehyskertomus seuraavalta sivulta.

2. RYHMIIN JAKO

Opettaja jakaa oppilaat ryhmiin ja valitsee jokaiselle oppilaalle vertaisarviointiparin.

3. KIERRÄTYSRATA "KOHTI TULEVAISUUDEN MAAILMAA, YMPÄRISTÖÄ JA KESTÄVÄÄ KEHITYSTÄ"

Opettaja on kerännyt erilaisia kierrätettäviä materiaaleja, joiden avulla ryhmät tekevät liikunnallisen kierrätysradan. Radalla täytyy ottaa huomioon kestävän kehityksen periaate. Kierrätettävillä materiaaleilla herätellään oppilaiden ajattelua kestävän kehityksen teemaan ja pyritään keksimään niille uusia käyttötarkoituksia radalla.

Opettaja rajaa salista kohdan, josta radat alkavat ja, mihin ne loppuvat. Oppilailla on käytettävissä opettajan tuomia kierrätysmateriaaleja sekä halutessaan opettaja voi tuoda oppilaille liikuntasalin välinevarastosta löytyviä materiaaleja.

Kun oppilaat saavat radan valmiiksi, ryhmät kiertävät radalta toiselle. Radan keksinyt ryhmä ensiksi näyttää muille, mitä radalla tehdään. Tässä yhteydessä voidaan pohtia, mitä kierrätettäviä materiaaleja ryhmä on käyttänyt ja, mihin muihin tarkoituksiin niitä voi käyttää.

4. ESINEIDEN ELINKAARI

Tarkastellaan oppilaiden tuomien esineiden elinkaarta. Tutkitaan esimerkiksi miten, missä ja mistä materiaaleista oppilaiden tuomat tuotteet (tai vastaavanlaiset tuotteet) on valmistettu, kuinka kaukaa ja millä kulkuvälineillä sitä on kuljetettu sekä keskustellaan siitä, mitä tuotteelle tapahtuu sen käytöstä poistamisen jälkeen.

Kun käydään läpi oppilaiden esineitä, voidaan yhdessä oppilaiden kanssa etsiä lisää tietoa esineiden elinkaaresta.

Tämän jälkeen tehdään seuraavanlainen tehtävä: Oppilaat saavat suunnitella oman turhien tavaroiden laatikon. Mitä tavaroita ilman oppilaat pystyisivät elämään? Tehtävää käydään ensiksi läpi aiemmissa pienryhmissä, jonka jälkeen keskustellaan yhteisesti siitä, mitä tavaroita oppilaat valitsivat.

TUNNIN TARVIKKEET:

- Liikuntasalin välinevaraston tarvikkeet
- Roskia, esimerkiksi:
 - Sanomalehtiä,
 - Pahvia,
 - Vanhoja vaatteita,
 - Pulloja yms.

KEHYSKERTOMUS

KEKE KIERRÄTTÄJÄ

Keke heräsi aamulla kauhusta kankeana. Hän oli juuri nähnyt painajaista, jossa hän oli eksynyt kaatopaikalle. Kaatopaikalla hän näki valtavia kasoja jätteitä ja lokkeja niiden perässä. Unessa Keke käveli roskien seassa ja yhtäkkiä hän liukastui ja lensi selälleen jätteiden sekaan. Keken selkään koski ja hän huomasi jonkun tarttuneen kengän pohjaan. Kengän pohjaan oli liiskaantunut banaaninkuori. Keke yritti irrottaa banaaninkuorta, mutta se ei irronnut. Sitten hän huomasi, että jätteitä kasaantui yhä enemmän hänen ympärilleen eikä hän päässyt nousemaan ylös. Keke kauhoi roskia ympäriltään, mutta roskia tuli vaan yhä enemmän ja enemmän.

Sitten Keke kuuli kaukaisuudessa herätyskellon pirinän. Keke aukaisi silmänsä ja huomasi olevansa omassa sängyssään.

-Huh, se oli vain onneksi unta, Keke huokaisi.

Keken syödessä aamupalaa hänen mieleensä heräsi kysymys:

Miten meidän tulisi elää, jotta maailma ei täyttyisi jätteistä?

Keke ei kuitenkaan pysty ratkaisemaan yksin tätä ongelmaa, vaan hän tarvitsee teidän apua. Oletteko valmiita seikkailuun?

TYÖPAJA 1

45MIN OPPITUNTI, LUOKKA TAI LIIKUNTASALI

MITÄ TAPAHTUU?

Oppilaat tutustutetaan tarkemmin kierrätykseen mielipidejanan sekä kierrätysleikin avulla. Lajittelemalla jätteet oikein ohjaat ne hyötykäyttöön ja toimit ympäristön hyväksi. Lajittelun onnistuminen on jokaisen vastuulla, joten onkin tärkeää harjoitella, mien erilaisia jätteitä lajitellaan ja tuntea lajitteluohjeet.

1. MIELIPIDEJANA

Opettaja kiinnittää luokan/salin toiselle puolelle lapun, jossa lukee: “olen samaa mieltä” ja toiselle puolelle lapun, jossa lukee: “olen eri mieltä” Kun opettaja esittää jonkin väitteen/kysymyksen oppilaat asettuvat janelle oman mielipiteensä mukaan. Jokaisen väitteen/ kysymyksen jälkeen keskustellaan väitteestä.

Esimerkkejä väitteistä:

- Kaupassa kannattaa valita reilun kaupan tuotteita.
- Käyttämättömät vaatteet kannattaa heittää roskiin.
- Kierrättäminen kannattaa.

2. KIERRÄTYSLEIKKI

Leikin alussa levitetään roskat (voidaan hyödyntää kierrätysradan materiaaleja) sekaisin ympäri salia. Lapset jaetaan ryhmiin. Jokaisesta ryhmästä yksi oppilas hakee vuorollaan yhden roskan ryhmänsä pisteelle.

Roskan hakeminen tapahtuu erilaisilla ohjaajan huutamilla tyyleillä (esim. yhdellä jalalla hyppien, tasajalkaa hyppien, ryömien yms.) Harjoitetaan havaintomotorisia taitoja.

Kun kaikki roskat on kerätty, tarkastellaan millaisia roskia löytyi, ja miten ne kuuluisi lajitella. Tämän jälkeen toteutetaan roskien lajittelukisa.

Roskien lajittelukisassa kierrätysleikin roskat lajitellaan oikeisiin laatikoihin (opettaja on etukäteen tehnyt kierrätyslaatikot pahvilaatikosta, joihin jokaiseen on merkitty millaisia roskia siihen kuuluu) Laatikot asetellaan salin toiselle puolelle riviin ja oppilaat muodostavat toiselle puolelle salia jonot. Jokaisesta ryhmästä yksi oppilas vie vuorollaan yhden roskan kierrätyslaatikkoon. Muut ryhmän jäsenet auttavat pohtimaan, mihin kierrätyslaatikkoon roska kuuluu. Leikin tarkoituksena on lajitella ryhmän roskat mahdollisimman nopeasti oikeisiin laatikoihin.

Tässä yhteydessä voidaan keskustella yleisesti kierrätyksestä ja mitä tapahtuisi jos roskat heitettäisiin luontoon. Voidaan myös pohtia keinoja jätteen syntymisen ehkäisemiseksi.

TUNNIN TARVIKKEET:

- Roskia (voidaan hyödyntää kierrätysradan tarvikkeita)
- Kierrätyslaatikot pahvilaatikoista

TYÖPAJA 2

45MIN OPPITUNTI, LUOKKA

MITÄ TAPAHTUU?

Tässä työpajassa keskitytään toimimaan yhdessä ympäristön hyväksi. Teemana on kestävä valinnat sekä ilmaston lämpenemisen vaikutukset jäätiköihin.

TUNNIN TARVIKKEET:

- Erilaisia pusseja ja ostoskasseja
- Lakana/lakanoita
- Musiikkia

1. PUSSISUUNNISTUS

Opettaja on kerännyt valmiiksi erilaisia pusseja: biojätepusseja, kestokassi, muovikassi, kangaskassi, paperikassi. Oppilaiden tehtävänä on suunnistaa valmiiksi tehdyn kartan avulla pussien luo. Rastit löytyvät koulun sisältä. Rastilla oppilaiden tulee tunnistaa, millainen pussi on kyseessä ja mihin, sitä voisi käyttää (Oppilaat voivat kirjata vastaukset paperille). Kun suunnistus on tehty, keskustellaan yhdessä pussien hyödyistä ja haitoista sekä niiden elinkaaresta (keskustellaan muovin haitoista: muovipussien haitoista pakkausmateriaalina kangaskassiin verrattuna, muovi on hankalasti hävitettävä jätte, hajoaa huonosti luonnossa, ostosmuovipussi on kallis)

2. JÄÄLAUTTALEIKKI

Pohjustetaan ilmaston lämpeneminen ja pohditaan sen vaikutuksia jäätiköihin.

Leikin ohjeet: Musiikin tahdissa tanssitaan "jäälautalla" eli lakanan päällä, aina musiikin loppuessa pienennetään "lauttaa". Jos joku tippuu lautalta on joukkue ulkona pelistä. Voittajajoukkue on se, joka pysyy lautalla pisimpään. Opettaja voi jakaa luokan kahteen joukkueeseen, jotta leikki kestää pidempään.

TYÖPAJA 3

45MIN OPPITUNTI, LUOKKA

MITÄ TAPAHTUU?

Tässä pajassa tutustutaan kestävän tulevaisuuden suunnitteluun.

Oppilaat pääsevät itse suunnittelemaan millainen on tulevaisuuden koulu sekä pääsevät tutustumaan koodaukseen koodausradalla.

1. TULEVAISUUDEN KOULUN SUUNNITTELU

Mietitään kestävän kehityksen kannalta millainen on tulevaisuuden koulu.

Millaisia materiaaleja käytetään?

Millä liikutaan kouluun?

Mikä on teknologian rooli? Jne.

Piirretään suurelle rullapaperille ja tarkastellaan ideoita lopuksi yhdessä.

2. KOODAUSRATA

Oppilaat liikkuvat radalla pareittain. Opettaja on tehnyt maalarinteipin avulla lattiaan ruudukoita. Ruudukon eri kohdissa on erilaisia vaaroja, jotka opettaja on merkinnyt etukäteen kartongille, jossa on myös ohje siitä, miten "vaarasta" pääsee etenemään. Vaaroja voivat olla esimerkiksi öljyvahinko meressä, ilmastonmuutos, tulvat, veden loppuminen, kasvihuoneilmiö, roskat.

Toinen parista on robotti, joka asettautuu opettajan merkitsemään lähtöruutuun. Toinen parista toimii robotin ohjaajana, joka antaa robotille ohjeita "Mene kolme askelta eteenpäin". Opettaja mainitsee oppilaille, että jokaisen parin tulee käydä vähintään kolmessa vaarakohdassa ja, että osat vaihtuvat, kun robotti on kohdannut kolme vaarakohtaa.

Jokaisessa vaarakohdassa on jokin tehtävä, joka parin tulee yhdessä ratkaista. Esimerkiksi öljyvahinko-vaarakohdassa oppilaiden tulee pohtia, mistä öljyvahingot aiheutuvat ja, mitä ne voivat aiheuttaa. Vastauksia voi kirjata ylös paperille. Leikin jälkeen keskustellaan yhteisesti tehtävistä ja niiden ratkaisuksista.

TUNNIN TARVIKKEET:

- Rullapaperia
- Erilaisia kyniä
- Maalarinteippiä
- Etukäteen askarrelltu koodausratojen "vaarat", jotka opettaja on askarrellut kartonkiin
- Koodausohjeet oppilaille

ILTAPÄIVÄ

45MIN OPPITUNTI, LIIKUNTASALI TAI LUOKKA

MITÄ TAPAHTUU?

Päivän loppuksi kootaan oppilaiden ajatuksia päivästä ja teemasta.

1. ITSEARVIOINTI, VERTAISARVIOINTI

Oppilaat täyttävät itsearviointilomakkeet ja vertaisarvion parista. Tarkemmat ohjeet arvioinnin toteuttamiseen arviointi -osiossa.

2. KEHYSKERTOMUKSEN LOPPU

Kehyskertomuksen loppuosa seuraavalla sivulla.

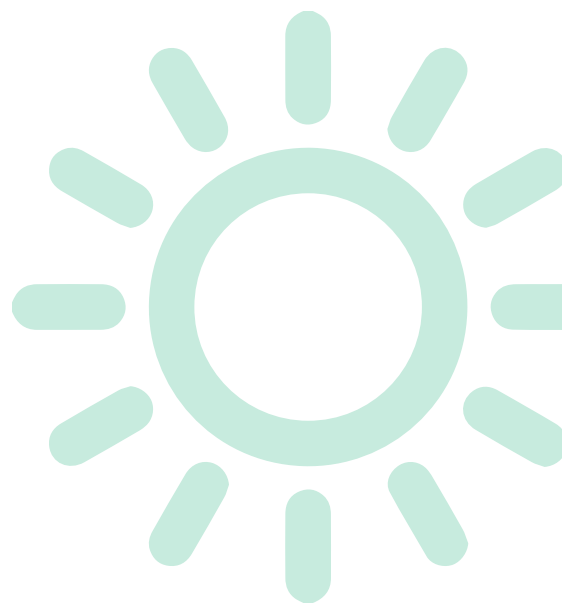
3. RENTOUTUMISHARJOITUS

Seuraavaksi oppilaat pääsevät Itämeren tunnelmiin mielikuvien avulla. Opettaja laittaa taustalle musiikkia soimaan ja oppilaat makaavat salin/luokan lattialla silmät kiinni. Oppilaat kuvittelevat olevansa Itämerellä, jossa linnut laulavat, meri tuoksuu puhtaalta ja saimaannorpat uiskentelevat roskattomassa Itämeressä.

KEHYSKERTOMUS

KEKE KIERRÄTTÄJÄN TARINAN LOPPU

Nyt olemme auttaneet Kekeä selvittämään, miten hän voi omilla valinnoillaan vaikuttaa kestäväan kehitykseen. Keke ymmärtää, miten hän voi toimia ympäristön hyväksi. Kekellä on ollut erittäin opettavainen päivä ja nyt onkin jo kohta aika mennä nukkumaan. Kuitenkin Keken ajatuksissa pyörii viimeöinen jätepainajainen ja häntä jännittää mennä nukkumaan. Keken jännitys osoittautuu turhaksi, sillä hän näkee aivan erilaista unta kuin viime yönä. Unessa Keke veneilee puhtaassa Itämeressä lokkien lentäessä veneen ympärillä. Keke herää seuraavana aamuna pirteänä, sillä hän tietää minkälaisessa tulevaisuudessa hän haluaa elää ja, miten hän pystyy omalta osaltaan vaikuttamaan tähän.

ARVIOINTI

MITÄ TAPAHTUU?

Arvioinnissa keskeisessä osassa on aikakone, joka syöttää aamulla luokalle kehyskertomuksen Keke-kierrättäjistä. Päivä rakentuu tarinassa esille nousseen teeman, kestävän kehityksen ympärille.

Aikakone arpoo jokaiselle oppilaalle vertaisarvioitsijaparin, jonka kanssa tulee keskustella päivän mittaan yhdessä päivän kulusta, oppimisesta ja työskentelystä ryhmissä.

Iltapäivällä suoritetaan itsearviointi, jonka päätteeksi arviointilomakkeet syötetään aikakoneelle. Tämän avulla päästään palaamaan takaisin nykyisyyteen ja saadaan päivän viimeinen kehyskertomus.

KETKÄ OSALLISTUVAT ARVIOINTIIN?

Oppilaat arvioivat omaa suoriutumistaan suhteessa päivän tavoitteisiin päivän päätteeksi.

Oppilailla vertaisarvioitsijat, jonka kanssa tulee keskustella päivän teemasta ja oppimisprosessista päivän edetessä. Iltapäivällä suoritetaan vertaisarviointi merkitsemällä taululle arviointilomakkeeseen arvio.

Opettaja arvioi oppilaiden suoriutumista suhteessa päivän tavoitteisiin tavoitteisiin

Opettaja arvioi yleisesti päivän teeman onnistumista

MITEN ARVIOINTI TOTEUTETAAN?

Oppilaat kirjaavat päivän alussa henkilökohtaiset tavoitteet päivälle.

Päivän päätteeksi oppilas täyttää itsearviolomakkeen, joka sisältää kysymyksiä käyttäytymisestä, työskentelystä ja päivän oppimistavoitteista.

Vertaisarviointi suoritetaan päivän päätteeksi merkitsemällä luokan seinällä olevalle vertaisarviolomakkeelle parin suoriutuminen työskentelyssä.

TYÖN VAHVUUDET JA HEIKKOUEDET

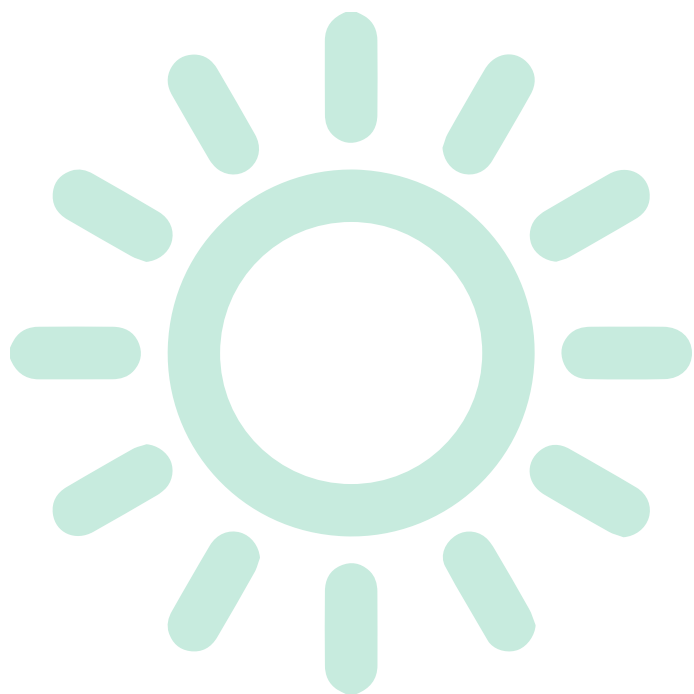
TYÖN VAHVUUDET

- Monipuolisuus
- Toiminnalliset tehtävät, joissa käytetään erilaisia aistikanavia, joten tehtävien soveltaminen eri oppijatyypeille mahdollistuu.
- Syventää kestävän kehityksen ymmärtämistä.
- Oppilaslähtöisyys: osa tehtävistä linkittyy lapsen arkeen, lähdetään liikkeelle lapsen lähiympäristöstä
- Selkeä arviointi ja selkeät ohjeet arvioinnin tekemiseen: Oppilas asettaa päivän aluksi tavoitteet päivälle. Päivän lopuksi oppilas tarkastelee omien tavoitteiden toteutumista.

TYÖN HEIKKOUEDET

- Opettajan tulee kerätä tarvittavia materiaaleja mahdollisimman ajoissa, jotta materiaaleja on tarpeeksi.
- Saako liikuntasalia käyttöön? Tehtävien tekeminen onnistuu myös luokassa, mutta liikuntasali mahdollistaa sen, että oppilailla on enemmän tilaa liikkua.

LIITTEET SEURAAVILLA SIVUILLA

Nimi: _____ luokka: _____

Väritä arviosi mukainen vaihtoehto seuraavista väittämistä.

☆☆☆ = Osaan jo paljon

☆☆ = Voisin oppia vielä lisää

☆ = Osaan vain vähäsen

Oppiminen:

Tiedän mihin kierrätetään roskat

Ymmärrän kierrätyksen vaikutukset tulevaisuuteen

Ymmärrän millaisen matkan esine käy valmistuksesta kierrätykseen

Työskentely:

☆☆☆ = *Lähes aina*

☆☆ = *Usein*

☆ = *Harvoin*

Noudatin annettuja ohjeita

Annoin toisille työrauhan työskentelyn aikana

Toimin ryhmässä muita kunnioittaen

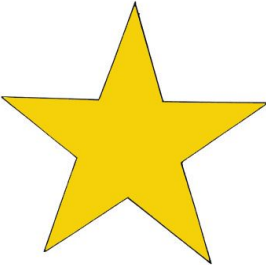

Osallistuin työskentelyyn aktiivisesti

Saavutin asettamani tavoitteet päivän aikana

Vertaisarviointi:

<p><i>Sujuu hyvin</i></p>	
<p><i>Sujuu toisinaan</i></p>	
<p><i>Tarvitsee vielä harjoitusta</i></p>	

Arvioitavat asiat:	(Oppilaan nimi)	(Oppilaan nimi)	(Oppilaan nimi)	(Oppilaan nimi)	(Oppilaan nimi)
<i>Osallistui innokkaasti</i>					
<i>Työskenteli ahkerasti</i>					
<i>Huomioi muut työskentelyn aikana</i>					
<i>Kannusti kaveria työskentelyn aikana</i>	